

بررسی شیوع هیپاتیت C، انگیزه‌های اهدای خون و ریسک فاکتور ابتلا به آن در اهدا کنندگان خون شیراز در سال ۱۳۸۶

لیلا کسرائیان^{۱*} (M.D)، علیرضا توسلی^۲ (M.D)

۱ - سازمان انتقال خون فارس، مرکز تحقیقات سازمان انتقال خون

۲ - سازمان انتقال خون فارس، بخش پاتولوژی

چکیده

سابقه و هدف: ابتلا به عفونت هیپاتیت C ممکن است منجر به ابتلا به بیماری‌های ناتوان‌کننده از جمله سیروز و سرطان کبدی شود یکی از راه‌های انتقال هیپاتیت C تزریق خون و فرآورده‌های خونی می‌باشد هدف از این مطالعه تعیین میزان شیوع هیپاتیت C و عوامل خطر در اهدا کنندگان خون شیراز طی سال ۱۳۸۶ است.

مواد و روش‌ها: این مطالعه یک مطالعه مورد شاهدهی بود که از ابتدای سال ۱۳۸۶ تا ابتدای سال ۱۳۸۷ بر روی اهدا کنندگان سازمان انتقال خون شیراز انجام گرفت. بدین صورت که اهدا کنندگانی که در آزمایشات غربال‌گری و تاییدی مبتلا به هیپاتیت C شناخته شده بودند به عنوان مورد و اهدا کنندگانی که نتایج آزمایش غربال‌گری سالم داشتند به عنوان کنترل انتخاب شدند. ۱۵۰ مورد و ۳۰۰ شاهد به طور تصادفی از بین اهدا کنندگان انتخاب شدند سپس نامه‌ی دعوتی جهت شرکت در مطالعه به اهدا کنندگان فرستاده شد و سپس پرسش‌نامه‌ای که حاوی خصوصیات دموگرافیک، انگیزه‌های اهدای خون و ریسک فاکتور ابتلا به بیماری بود جهت هر دو گروه پر شد.

یافته‌ها: به طور کلی در سال ۱۳۸۶، ۹۳۹۸۷ اهدا کننده جهت اهدای خون به سازمان انتقال خون فارس مراجعه کرده بودند که ۲۰۳ نفر آن‌ها در آزمایشات تاییدی مبتلا به هیپاتیت C شناخته شدند که شیوع هیپاتیت C در آن‌ها ۰/۲۱٪ بود. ۱۰/۵٪ مبتلایان به هیپاتیت C هم‌زمان مبتلا به HIV بوده و هیچ‌کدام مبتلا به هیپاتیت B نبودند. شیوع هیپاتیت C در مردان، متاهلین، اهدا کنندگان بار اول و سطح تحصیلی پایین‌تر از دیپلم به طور معنی‌داری بالاتر بود ($P < 0/05$). ولی از لحاظ سنی بین گروه مورد و شاهد تفاوتی وجود نداشت ($P < 0/05$). انگیزه اهدای خون به منظور کمک به هم‌نوع به طور قابل توجهی در گروه کنترل بیش‌تر از گروه مورد و انگیزه اهدای خون به منظور اثرات مثبت اهدا بر روی سلامتی و انجام آزمایش در گروه مورد بیش‌تر از گروه کنترل بود ($P < 0/05$). ریسک ابتلا به هیپاتیت C، در اهدا کنندگانی که سابقه اعتیاد تزریقی داشتند به طور معنی‌داری بالاتر از اهدا کنندگانی که اعتیاد تزریقی نداشتند ($OR = 62/7$). ریسک ابتلا به HCV در اهدا کنندگانی که سابقه تماس جنسی داشتند به طور معنی‌داری بالاتر از اهدا کنندگانی بود که سابقه تماس جنسی نداشتند ($OR = 11/7$).

نتیجه‌گیری: در این مطالعه شیوع هیپاتیت C در اهدا کنندگان خون شیراز ۰/۲۱٪ بود که کم‌تر از مطالعات انجام گرفته در اهدا کنندگان سایر کشورها بود که نشان‌دهنده پایین‌تر بودن هیپاتیت C در جمعیت یا پایین‌تر بودن شیوع هیپاتیت C در قسمتی از جامعه که خون اهدا می‌نمایند یا انتخاب صحیح اهدا کننده توسط پزشک می‌باشد. مهم‌ترین ریسک فاکتور ابتلا در اهدا کنندگان مبتلا به هیپاتیت C اعتیاد تزریقی بود.

واژه‌های کلیدی: اهدا کنندگان خون، هیپاتیت C، ریسک فاکتور، میزان شیوع.

مقدمه

ابتلا به عفونت هیپاتیت C ممکن است منجر به ابتلا به بیماری‌های ناتوان‌کننده‌ای از جمله سیروز و

هیپاتوسلولار کارسینوما شود که درصد قابل ملاحظه‌ای از

موارد به مراحل انتهایی بیماری کبدی منجر می‌شود [۱، ۲، ۳].

تقریباً ۳٪ جمعیت جهان (۱۷۰ میلیون نفر) به هیپاتیت C